

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2:50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границю:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділі і руских свят
о год. 6-ій пополудні.

Редакция, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 9.
ул. Коперника (Линдога ч. 9.) Ек-
спедиція місцева в Агенції Со-
коловського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Реклямації неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесеня по
15 кр. від стрічки.

Парламентарне положенє.

(X) Середа, якої вижидано з такою цікавостю і нетерпеливостю яко рішаючого дня, не принесла остаточного рішення в парламентарнім положеню, заостренім задля двох регуляризованих питань, іменню питання про право цензурування інтерпеляцій і про відчитуванє та протоколованє не-німецьких інтерпеляцій. Що-до першого питання, права цензурування інтерпеляцій, заявив президент, що застерігає собі право переглядати всі внесені інтерпеляції, а наколи по єго думці яка інтерпеляція не буде надавати ся з моральних або інших причин до відчитаня в цілости, зарядить тайне засіданє і піддасть сю справу до рішення палати, чи має та інтерпеляція бути відчитана в цілости і тим самим вийти до протокола, а звідтам очевидно до прилюдної відомости. Се рішенє є неперечно зовсім оправданє і справедливе, бо з одного боку забезпечує право президента, а з другого не обмежає в нічим права і свободи палати. Ще недавно «Arbeiter Ztg.» зовсім виразно висловила, що соціальні демократи будуть користувати ся правом інтерпеляції в тій цілі, щоби всякі конфісковані статі доводити сею дорогою до відомости суспільности. А бувало іменню в роках 1897—1900, що соціальні демократи в інтерпеляції всували найпоганійші богохульства і неморальні статі, а Шенерериянці протидержавні і протидинастичні виходки, щоби тим способом обійти конфіскату. Згаданє отже рішенє президента запобігає зовсім справедливо сим надуживаням парламентарної свободи, а ли-

шає свободу палаті рішати в таких сумнівних случаях.

Не таке вдоволююче було рішенє президента в справі відчитуваня і протоколованя ненімецьких інтерпеляцій, висуненій тевтонським шовінізмом, що рад би всюди, отже і стенографічному протоколові надати всенімецьке п'ятно і не терпіти особливо славянських мов. Президент у своїй заяві признав, що особливо при теперішних обставинах в раді державній багато є послів, що не вміють німецької мови, отже вже і з того згляду кожному мусить полишити право вносити інтерпеляцію в матерній мові, якою найліпше може висловити ся, однак уважає конечним відчитанє і протоколованє сеї інтерпеляції в німецькій мові. Крім того готов президент на домаганє інтерпелянтів поручити роздачу поміж послів не лише німецького перекладу але й оригіналу інтерпеляції. Таке рішенє сего питання, що мимохіть стає питанням менше або більше вартности язиків, мусило розбурхати і так вже в часах заостреного націоналізму уми політичних сторонниць. Засіданє посольської палати нагадувало в дечім памяті листопадіння дні з часів міністерства гр. Баденього: серед заглушаючого крику не можна було зрозуміти ніякого бесідника, почали знов підносити ся п'ястукі з погрозами до президента палати і до президента міністрів, почали літати у воздуху кланті розшарпаного регулярину, Кльофач позавидував слави Лехерови, хвалячи за мосяжну підставку каламареву, однак потручений не вспів виконати атенату на президента, наслідком того доходило вже мало що не до бійки, а Шенерер неначе мефісто стояв посередині палати і злобно реготав ся, що так вспів за-

колотити всю палату. Серед незвичайного крику замкнув президент засіданє, а деякі дневники як «N. Wiener Journal» принесли вже посмертні згадки про недавно що народжену раду державну.

Однак в четвер показало ся певне ви- погодженє на парламентарнім овиді, показало ся, що попереднього дня проявили ся в тій новій раді державній давні навички, про які п. Барвінський згадував монарсі, недобрі навички, як зазначив монарх, але показало ся zarazом, що ще не треба вдавати ся в розпуку і говорячи словами народної думи «заздалегоди живота томний похорон справляти» парламентарно.

На четвертковім засіданю полила ся широкою і безконечною струєю довга розправа, в якій передовсім Чехи устами кількох речників, а відтак Шустершіч іменем Славянського Центра і сполучених там Словінців, Русинів, Чехів і Стояловців, а дальше Івчевич іменем Хорватів заявили ся проти розпорядку президента, вказуючи і на давнішу практику і на практику з часів д-ра Фукса і на язикову рівноправність. Лівича устами Дершати і Гроса вимагала знов монополю для німецької мови в раді державній, а Шенерер поставив навіть достаточнє підперте внесєнє, щоби палата висловила догану президентові за єго заяву. З сеї широкої розправи не вийшло нічого позитивного, бо не було навіть ніякого голосованя, але після того можна вважати парламентарне положенє о стілько можливійшим, що розправи ведено приличнійше окрім хіба малої епізоди, що викликала хвилеве замішанє, коли підчас промови Бжорада Фресель, товариш Кльофача, приніс великі червоні плякати з XIX. артикулом основних законів, порозда-

Осип Маковей.

Еманципация муштин.

(Дальше).

Яка то нудна робота — таке пришиванє гузиків! А все лише через те, що муштин сего не вчать, що сю роботу загарбали здавна жінки у свої руки. Сповняючи таку нікчемну роботу, жінки думають, що вже задля самих гузиків вони муштинам потрібні; тимчасом, як себе перемогти, то можна притім сьміло обійти ся без жіночої помочи. Робота, що правда, не приємна сама по собі, та всеж не труднійша, як веденє якого небудь уряду або хочби редактованє газети. Мало того: до пришиваня гузиків не потрібно й великих студій; треба лише зломити кілька голок, уколоти ся кілька разів у палець, — і вже чоловік навчив ся. І за таку марницю жінки беруть нераз муштин у свою певолу!

Ет! махнув Роман рукою, витягаючи з сукна голку з ниткою, так, що зачіпав голкою о стіл і вона зломилась. Але він не зважав на се; на теж він і купив відразу цілу пачку голок, щоб не журити ся такими дурницями. Взяв нову і шив далі.

Тепер вже не дратують його такі річі — привик з потреби і привчив ся, а голки не дорогі — але перше страшенно було йому при-

кро: коли гузик відорвав ся, то він купував нову одежу; потім платив кравцеві осібно за сильне пришите гузиків; а тепер уже обходив ся без кравця; вмів собі порадити.

Але буває часом, що прийде на него «слаба хвилинка» і йому жалко, що мусить сам займатися такою роботою. Прикро йому не длатого, щоб соромив ся такої роботи, а так тільки думає собі: ось, що в цілєм житю потрібно знати; а він тимчасом учив ся цілими роками богато таких річей, що вже давно їх забув і не мав ніколи потреби пригадувати їх собі.

Колиб хоч ту ученість Романа вміли були оцінити жінки! Правда, з ними ніколи не можна було поговорити н. пр. про тригонометрию або про аористи, але й без того вони могли зміркувати, що Роман знав не мало. Стефанія казала навіть, що він розумний чоловік і ніколи не забував язика в роті. А проте — ох Боже, Боже!

Сей баль, що прийшов, порішав цілу справу. Роман прийшов на баль певний і задуманий. На салі був радник і Ганчаківна і інші гості. Він привитав ся зі всіма, — Стефанія подала йому руку так холодно, що він аж змерз — і не знав, що робити. Під зеркалом сиділа бабка Стефанії. Він присів ся до неї, знаючи, що вона у справах Стефанії мав важкий голос. Стефанія танцювала з радником, а він розмовляв із бабкою її.

— Ви не танцюєте? — питала ся бабка.

— Якось не маю охоти.

— І не сором вам? Подивіть ся, як радник танцює! Він же грубо старший від вас.

Роман подивив ся на радника: він справді був старший: трошка грубий, трошка лисий на самім тімю, але лице мав цовне і рум'яне. Роман бачив його богато разів, та ще ніколи не привдивив ся йому докладнійше. Тепер він замітив, що Стефанія була вища від него і очевидно витревалійша, бо радник потів ся танцюючи, як при тяжкій роботі, а по Стефанії і знати не було ніякої втоми.

І коли він так задумав ся, оглядаючи радника, бабка нараз аж наполохала його ніби невинною заміткою:

— Чую, що ви заручені, богату панну берете.

— Ні, пані, я не заручений, але жду на зарученні.

— Чому ждете?

— Бо ще панни не маю!

Бабка усьміхнула ся дипломатично і ні з того ні з сего заговорила про радника: — Чи не знаєте ви його близше?

— Чому не знати? Знаю!

— Що ж він за один?

— Так собі радник, що від давна глядає жінки. Дуже добра партія.

— Партія справді добра.

А Романови після сих слів якби в голові блискавиця блиснула і потім зайшли чорні хмари: він зрозумів наміри бабки, зірвав ся, як опарений і скоро замітив, що радник уже зму-

вав міністрам і президії палати, а відтак хотів наліплювати на стіні коло президента.

В п'ятницю відбувалося також засідання посольської палати, однак мимо заявленої в четвер устами всіх речників готовності і охоти до праці, далеко ще до дневного порядку, заваленого многими наглими внесками. Чи поведеся наклонити внескодавців до скороченого поступованя і тим способом приступити до розправи бюджетової і інших важних предложень, се ще тепер годі предвидіти.

Парана.

(Зі справозданя з подорожи делегатів кравчого відділу до Бразилії).

(Дальше).

Від часу отвореня в Куритибі п. к. австрійського консуляту сего рода надужитя зменшилися значно, бо енергічне упімнене ся в таких справах у губернатора або міністра публичних робіт завжди досягає пожаданого наслідку.

Зовсім не хочю твердити, що всі директори колоній є такі, бо я находив між ними чесних людей і щиро зичливих емігрантам, однак на нещастє як-раз такі з ріжних причин, найчистіше з політичних, найкоротше побувають в уряді. Так пр. на колонії Прудентополіс усунено без причини чесного і енергічного шефа д-ра Олів'єра тому, що адміністрація колонії голосувала при виборах за опозиційним кандидатом.

Після довшого або коротшого вичікування, підчас якого емігрант звичайно терпить велику нужду, визначають йому вкінці кусень ґрунту і полишають власному промислові.

Вимір ґрунтів відбуває ся слідуєчим способом: правительственний геометр витинає стежку (рікада) серед ліса у назначенім напрямі, в простій лінії, без огляду на всякі властивости терену. Що 200 метрів вбивають граничні стовпи, від яких витинають прямокутні стежки до першої головної стежки (linea do fundo). Сі попередні стежки мають бути на 1000 метрів довгі, однак звичайно геометр не завдає собі стілько праці, лише від граничних стовпів зазначає на просторони кількадесяти кроків напрям бічних стежок, полишаючи їх дальше очищенє і розграниченє парцель самим колоністам. Поодинокі діляки мають звичайно по 10 «алькерів» = 25 гектарів = 40 моргів простору. Всі дотеперішні колонії лежать в лісі, бо як побачимо, не лише ґрунти є тут плідніші, але і їх управа в перших роках є значно лекшою для

чений, тільки ждав, коли він пустить Стефанію, і зараз взяв її до танцю. Але музика в ту саму хвилину перестала грати. Він ще більше був рад і став проходжувати ся із Стефанією по салі:

— Ви гніваєте ся на мене? — спитав ся.

— Ні.

— Чомуж такі холодні?

— Бабка казала.

— Бабка казала! — трохи не скрикнув Роман. — А ви що сказали на те?

— Знаєте що, пане Романо? Не випитуйте ся! Я вас поважаю, будьмо добрими приятелями! Добре?

— Я приятни не хочу, я маю права на любов так, як і жінки.

— Ніхто вам сего права не відбирає. Любити можете, кого хочете.

— Не так, панно Стефаніє! Я ставлю справу так, як у «Дівочих сльозах».

— Якже то?

— Право не любов, се у жінок таке право, щоб їх кождий муцьяна любив, а вони нікого. Ми повинні мати таке саме право і готові ще й любити тих, що нас люблять.

В сій хвилі приступив до них радник і вони пішли далі в трійку. Роман не знав уже, що говорити...

(Конець буде).

колоніста, який не посідає інвентаря, ані рільничих знарядів.

При головній стежці (linea do fundo), у відступах що 200 метрів менше-більше стають хати поселенців. Коли їх будує правительство, мають они спільний тип бараків, збитих лихо з тертиць. Однак нині майже нігде правительство не ставляє домів, тож будують їх колоністи, як кому подобає ся. Звичайно на початок ставлять малий домок з дощок, тесаних сокирою, критий драпцями, а з часом заступають сі шаласи порядними домками з тертиць. Печі ставлять окремо на дворі під осібною шопою. Сих печей уживають виключно до печеня хліба, а звичайна кухня находить ся під голим небом або під шопою.

Виставивши тимчасовий барак або шалас з бамбуса, що при тутешнім підсоню зовсім вистарчає для охорони від дощу, колоніст забірає ся зараз до очищеня малого кусня ґрунту, щоби на ній можливо найскорше засіяти жито і кукурузу. Спосіб управи є тут зовсім відмінний як в Європі, про уживанє плуга в кількох перших літах навіть не може бути бесіди, тому і тяжкий корчунк є ту зовсім лишнім; управа рілі є тут в цілости виключно ручною, а одинокими знарядями до сего: рискаль, мотика, коса і сокира.

Праліс, на перекир загальної оцінці зовсім не є тяжше корчувати від нашого ліса. Противно тут великі дерева стоять значно рідше, чим у нас, а непробутну гущавину становлять лише куці бамбусової тростини, лен та хабазя. Однак з другої сторони, правдою є, що поодинокі великани доходять нерас до двометрового проміру і їх не так легко знищити, особливо, коли трафить ся на кавалок ґрунту, на яким росте багато палісандрового дерева, або така сама тверда Канеля. По вирубаню великих дерев, колоніст вирубає менші корчі так званою фойсою с. є короткою козою, осадженою насторч, якої уживає ся в Європі до підризуваня шпалірів в огородах. Відтак колоніст обтинає галузє з грубих, вирубаних дерев і все те лишає на якийсь час на зрубі, щоби висхло. Найвідповіднішою порою до сєї роботи суть зимові місяці липень і серпень, коли дощі падають дуже рідко. Як зруб, названий в красєім язичі «gossa» висхне достаточо, колоніст підкладає огонь під ріще і зруб випаляє ся. Добре випалене сего погару є дуже важне, бо коли оставуть невипалені латки, треба направляти роботу та уряджати часткові спаленика, а се потягає за собою непотрібну страту часу.

По спаленю «goss-и», коли на погарі оставили лише грубі колоди, земля представляє пухку, переповнену попелом почву, на якій без жадної дальшої управи засіває ся жито або кукурузу. Для жита треба лише простуркати землю мотикою, для кукурузи вистарчає зробити кільком дірку в землі, вкинути в неї зерно і притолочити ногою. Таким способом засів на «росі» скінчений, побоювати ся хазців нема потреби, бо хонти приходять аж пізнійше, разом з культурою, а в лісі їх нема.

Коли колоніст засадив на «росі» жито і троха кукурузи на першу потребу, а се виконує ся найпізнійше до кінця вересня, він може вже спокійно працювати над очищенєм другої полати свого ґрунту, або шукати заробку поза домом, заким доспіє засів. Жито доходить за три до чотири місяці, тож можна на тім самім полі мати другий збір. Звичайно другий збір виростає сам на стерниску з висинаних при жнивї зерен, однак жито, що само засіяло ся, дає значно гірший збір, як перше. Кукуруза доходить за 5 місяців, кінський зуб за 6 місяців, отже є ще можливість по зборі на тім самім ґрунті посадити бараболі, гречку або ярину. Гречка, яку перший раз завели Русини, дає на сьвіжім погарі три збори до року, однак третій вже є дуже лихий.

(Дальше буде).

Покладок, що хоче стати мудрійшим від курки.

Заким перейдемо до обговореня дальших частий преславної енунцияції секретаря руско-русского клубу, наведемо тут уступ з відповіди

«Буковини», що дотичить того предмету, який ми вже доторкнули. Чужий голос, зовсім не зависимий від нас, ані від польської шляхти (се вже і др. Кос признасть!), ані супроти нас нічим не зобовязаний, стане найлучшим доказом для правди.

«Проф. Барвіньського — каже «Буковина» — знаємо не від нині. Таж вже кілька десятків літ працює він невтомимо, безкористно, заппаадливо, щиро, всіма своїми умовими силами на ріжних нивах для національної рускої справи.

Зі всіх передових руских людей він нам найсимпатичнійший ще і тим, що від самого початку своєї діяльности по нині високо держать українсько-русский національний прапор. Він не грає лише ролю Русина-патріота, але є дійсним патріотом.

Таких робітників народних, таких патріотів, як проф. Барвіньський, маємо ми зовсім не багато. Випадало-б єго пошанувати, бо такий робітник у всіх народів находить пошанованє; випадало-б таже над тим, який він має погляд і суд про справи наші, гллубше застановляти ся, бож се на всякий спосіб погляд і суд, вироблений довголітною працею і практикою. Не конче годити ся з єго поглядами, з єго судом, але треба їх доконечно брати поважно, серіозно, бо се не погляди і суд якого небудь дїтвака, авантюрика, що що хвилі щось инше паде єму на ум, але в цілій своїй діяльности консеквентного, зрілого мужа. Не конче, тай і не у всім вповні і ми з ним годимо ся, але уважаєм єго за такого мужа, що в справах руских доконечно з ним говорити треба, бо якби ми мали таких людей не вислухати, то не багато їх ще окрім него лишило-б ся, що з ними можна-б що небудь говорити, виходячи з того становища, що з тим треба говорити, хто щось знає, щось розуміє. Наймилотім нічим він не є і не годен бути, а рад всіма силами служити рускій справі.

Такої тяжкої проби наш здоровий розум і розсудок не видержить, щоб повірити, що такого Русина як Барвіньський, сотворили собі Поляки в своїм власнім інтересі. Казати, що він польській шляхті у всім повинує ся — значить: чинити сьвідомо Барвіньському кривду, а сего ми не годні.

Се наш суд про Барвіньського взагалі і суд д-ра Коса про него приволовє нас сю нашу думку без обиняків прилюдно висказати. І суд той наш про Барвіньського, маємо надію, стане колісь загальним. Правда, люди не без хиб і з хибами людей звичайно другі люди числять ся. Якжеж можна вимагати, щоб Барвіньський один мав прикмету Божу совершенства? Виробивши собі на підставі зовсім певних даних такий суд про проф. Барвіньського, ми, річ явна, не можем, не в силі кидати на него болотом.

Отсе сільветка личности Барвіньського — правда, що зовсім відмінна від картинки калуського героя, але бодай у поважних і совісних людей она заслуговує на більше довірє.

Дальше говорить «Буковина» про вибір проф. Барвіньського, заявляючи з гори, що на сєй вибір дивить ся відмінно, як др. Кос. «Про вибори — каже «Буковина» — з р. 1890. і 1891. сам др. Кос нічого не споминає — отже значить ся, були вони легальні і посла Барвіньського треба уважати правим заступником Русинів в тій періоді.

При виборі в р. 1897. все таки стояла за Барвіньским якась громада Русинів, котрим ніяким чином не можна відмовити права, ставляти кандидатів руских і переводити вибори після свого розуміня. Барвіньський мав тоді силу і міг в певній мірі диктувати Полякам і правительству. Та вибори пішли против єго волі. І ми тоді мали жалє до Барвіньського, бо думали, що він за млаво, за мало рішучо постував. Але відтак переконали ся ми, що дехто з Русинів позавидувавши єму здобутого в деяких кругах значіня, старав ся єго передіцитувати — і вийшло гірше, як бажав Барвіньський. Та головний натиск треба покласти на те, що і тоді ще Барвіньський був в певній мірі громадянським кандидатом і послом.

Прийшли вибори в р. 1900. і Барвіньський вийшов послом зовсім на власну руку, за ним не стояла ніяка громада тямучих сьвідомих

Русинів (?). Се хиба — велика хиба, бо і ми стоїмо на тій становищі, що навіть і в таких разі, коли вибори відбуваються в компромісі з противною стороною, треба, щоб руских кандидатів назначували самі такі Русини. Але по мимо того ми не можемо уважати Барвіньського таким послом, що його просто накинули Русинам противники, як от пр. посла Длужаньського, бо він з волі Русинів послушав уже через дві каденції і міг собі в своїм виборчій окрузі за той час здобути таку прихильність, що і противники мусіли з тим фактом числити ся. Правда, він міг з огляду на те, що за ним не стояла тепер жадна руска організація, зречи ся кандидатури.

Хто знає, чи не був би сего зробив, бо навіть довго вагав ся, що робити. Колиж таки рішив ся кандидувати, то мусів мати на се причини (не конечно зараз особисті!).

Отже для пояснення сего послідного уступу мусимо пригадати на тероризм, який розвинули були консолідаційники против негодного їм Барвіньського. Львівська олігархія, що опанувала народні товариства враз з москвофільським штабом, який розсів ся в «твердорусских інституціях», пішли згідно на прох проти всякої уміркованої думки. Ставлено на денний порядок оклики, які дай Боже, щоби здійснили ся хоті. за сто літ, ставлено жадана, для яких зреалізованя не мали жадної підстави, лучили ся, ради агітації, з всякими можливими елементами, без огляду на власні переконання та користь для загальної народної справи.

Навіть і польські газети перед виборами виступили були против т. з. угодовців, зачавши від «Monitora», а скінчивши на «Narodów-ці» — всі без винятку. Одні острили собі на нашій стороні свої радикальні зуби, другі доказували, що «угодовці за багато коштують Поляків, що угодовці більше виторгують в згоді, як всі другі рускі партії видруть Полякам на силу» — а всі без винятку дзвонили у посмертні дзвони партії Барвіньського.

В виду такого зрадикалізованя публичної олігії і тероризма зі сторони сконсолідованих очайдухів проява свободної думки в уміркованім, угодівім напрямі була перед виборами просто неможливою. Се була хиба — але хиба доконечна, викликана ситуацією обставин. Однак мусимо рішучо застеречи ся, щоби за пос. Барвіньським «не стояла тоді ніяка громада» тямущих свідомих Русинів». В виборчій окрузі пос. Барвіньського більша часть рускої інтелігенції та простого народа знає кожний майже особисто свого посла, цінить его заслуги, любить за его справедливу, розважну, владу і невсипущу трудолюбність і при кожних виборах готові віддати на него свої голоси. А про заслуги Барвіньського на всяких полях громадської діяльності знає вся руска суспільність і поза границями Галичини, — як се доказує наведений вишук з «Буковини».

З державної ради.

В доповненню справозданя з вчерашнього засідання палати послів (гл. вчерашні телеграми) зазначаємо, що нагле внесене пос. Біянкінського до митової клявзури на вино, перепало, а при сїм пос. Грос виступив взагалі против надуживаня наглих внесень. Відтак пос. Кафтан в довшій промові виказував конечність морських доріг, покликуючись на слова цїсаря Вільгельма: «Стоїмо під знаком комунікацій». Внесене Кафтана підперли пп. Сілева по чеськи та Люеґер і Форманек, а против него заявляє ся іменем польського «Кола» пос. Давид Абрагамович. При голосованню віддано 135 голосів за наглостію (Чехи, Русини, Шенереріянци, соціялісти і антисеміти) а 131 против — отже наглість не узискала потрібних $\frac{2}{3}$ голосів. Так само упала наглість внесень пос. Вигодія в справі знесеня державних мит.

Пос. Гофер підпірає нагле внесене в справі поліпшення платні почтових експедиторів. Против наглости промовляв пос. Шнайдер, а за нею Прохаска і Бжорад. Палата ухвалила наглість 126 голосами против 99.

З порядку дневного президент заряджує вибір кількох комісій, а опісля пос. Гец вно-

сить, щоби его внесене державних мит переказано бюджетовій комісії без першого читаня. Те саме вносить пос. Поточек. Оба внесень, як і подібні жаданя кількох иньших послів ухвалено.

На сїм президент хотів замкнути засіданя, назначаючи слїдуюче на вторник о год. 11. перед полуднем, але пос. Пешке вніс, щоби з огляду на навалу справ слїдуюче засіданя відбуло ся зараз слїдуючого дня о тій самій годині. В голосованню се внесене привято 145 голосами против 110, а Німці привитали сю несподіванку окликами «Heil!»

На вчерашнім засіданню відчитано між иньшими ось які інтерпеляції:

Пп. Біндера, Ротера, Вайґля і тов. до президента міністрів, як управителя міністерства внутрішних справ, в справі урядженя в Білій і в Кракові обсерваційних стаций для безрог.

Пос. Шенерер в справі закуна Австро-Угорциною простору в Тіентейні.

Пос. Функого в язиковій справі в Чехах, а пос. Гавчка і тов. о те, що цїсар з радним міста Гавранком, на бали міста Відня, розмовляв по чеськи.

НОВИЦІ.

— **Календар.** В неділю: гр.-кат. Власія, Теодори; рим.-кат. Руфіна. — В понеділок: гр.-кат. Мелетія; рим.-кат. Вікторина. — Ві вторник: гр.-кат. Мартиїана; рим.-кат. Александра.

— **О. др. Гробельський** зложив на руки Головного Виділу «Просьвіти» у Львові (гл. новинку «З тов. Просьвіти») квоту 1000 (тисяч) корон яко основний фонд запомоговий для убогих а спосібних руских учеників народної школи родимого місточка Порохника. Дай Боже більше таких фундацій і таких жертволюбних добродіїв!

— **З товариства «Просьвіта».** В місяці січня с. р. відбув головний Виділ товариства «Просьвіта» три засіданя в днях 1, 15. і 22. січня, на яких полагоджено отсі справи: 1) Передано до рецензії рукопись «Власна побіда» Винтоновича п. Борковскому. 2) На просьбу філії в Коломиї, яка хоче у себе заснувати бібліотеку для членів, відступлено їй даром всі членські книжочки від ч. 231 по два примірники. 3) Принято до відомости справоздане з віча урядженого заходом філії в Бібрці дня 24. грудня 1900. 4) Принято до відомости отворене читальне в: 1) Тишци (п. Сокаль), 2) Носівці (п. Тернопіль), 3) Новосіцї (п. Товмач), 4) Волозові (п. Рудки) та відбуте загальних зборів читальне: 1) в Цєброві, 2) Лісневичах (п. Львів), де були яко делегати Головного Виділу пп. Врецьона і др. К. Левицький і 3) в Немирові (голова о. Киприян), котра дуже добре розвиває ся і за се вислано письмо з признанем. Принято до відомости справоздане д-ра Франка про отворене читальні в Ясениці сільній (п. Дрогобич) і д-ра К. Левицького про отворене читальні в Пустомитах (п. Львів). 5) На загальні збори читальні «Просьвіти» в Новоселиці (п. Долина) упрощено на делегата п. Авдрія Павлиша, нотаря з Рожайтова. 6) Принято до відомости справоздане п. Короля з люстрації читальні і крамниці в Бранівці коло Гауполя, переведеної ним дня 10 м. м. По довшій нараді над тою справою рішено: На зажаленє деяких членів і на основі переведеного доходженя уневажнєє ся вибір нового виділу тої читальні доконаний заг. зборами з дня 15. грудня 1900 та звиває ся тої виділ, щоби в найкоротшій часі скликав заг. збори в цілі вибору нового виділу і зложеня рахунків з крамниці. 7) На просьбу членів читальні «Просьвіти» в Товчанцї віднесено ся до філії в Станиславові, щоби сконтролювала тамошню крамницю. 8) Фонд запомоговий для убогих учеників народної школи в Порохнику, оснований Впр. крил. о. д-ром Гробельським, приняла «Просьвіта» в свій заряд. 9) На просьбу Товариства руских женцин в Станиславові о фанти на лотерію відступлено деякі книжочки і кілька молитвенників. 10) Принято до відомости, що п. Борис Грінченко з України прислав статут фонду ім. Череватенка на виданє премій за науково-популярні книжки і прислав часть фонду 400 рублів. Фонд увійде в жите, коли п. Грінченко зложить цілий 1.000 рублів. 11) Стипендію з фонду ім. Євсевія Грушківича в сумі 200 корон на рік 1900/01 надано Денисови Грушківичеві ученикови П гїмн. кляси в Самборі. 12) Принято 183 нових членів.

— **«Кружок українських дівчат».** Під такою назвою засновало ся у Львові товариство дівчат Русинок, але поставило собі за ціль: бути осередком наукового і товариського жита наших дівчат і розвивати своє образованє через урядженє читальні і бібліотеки, наукові відчити, літературні сходини, концерти і иньші зібраня

для науки і забави. Статути товариства затвердило вже намісництво.

— **Бюджетова комісія** уконституувала ся, вибравши головою *Капрайна*, першим заступником *Дершату*, другим *Гензля*, а поміж шістьма секретарями також *Барвіньського*.

— **Погоня за сензацією.** Парламентарні бучі стали не лише економічним нещастем для держави, але обнизали урівнь понятя про завданя парламенту і послів. Не лише в палаті на *Franzensringu*, але і в прасі панує таке замішанє понятя. Не праця, але сензація є те, над чим придумують деякі послї, та за що дає признанє якась часть праси. Отже пр. опис *Słow-a polsk-o* го про одну з таких гідких буч: Мужі стану Кльофач і Фресель кидають ся до лавки міністрів. П. Кльофач кидає їм в лице екземпляр реґуляміну палати, а Фресель має найліпший намір вирвати каламар з пультіта міністра Резека. В сїй хвилі стоячий побіч барон Юрій Василько з Буковини, величезний хлоп, тип молодого, випасеного гречкосія, ловить его за груди, потрясає, як віхтем і одним рухом відкидає его геть від лави міністрів з такою силою, що колиб не юрба, о яку задержав ся, був би певно повернув козла. П. Кльофач, бачучи сердечного друга в такій соромній пригоді, прискакує як божевільний з піднесеними п'ястуками до Василька. П. Груба з'являє ся також в сїй хвилі коло него. Надбігають також п. Машталько, Горжіда, Удржаль та иньші слави чеського народа і оточують лицаря з Буковини, який перевишав їх цілою головою та могутними плечима і поглядає з думним усміхом на піднесені п'ястуки, роз'ярені лиця та запінені уста. Барон Василько показав себе імпонуєчо великим. — Справді, самі герої, але таких героїв не треба шукати аж в парламенті — можна найти їх в першій ліпшій корчмі...

— **Впр. Отців духовних,** котрі до осягненя цілі дяківської лотерії значнішим закупном льосів з скарбони церковної не причинили ся, просимо о щедрих датках з тижже скарбон для цілі лотерійної. Датки ласкаві з зазначенем: для цілі дяківської лотерії, просимо прислати під звичайною адресою: Дирекция Народної Торговлі у Львові. — о. Д. Танякевич.

— **Реколекції для офіцерів** устроєно минулого року в часі великого посту у Відні — як доносять «N. Tirolen Stimmen». Участь офіцерів в реколекціях була значна, тому і сего року мали они відбутися. Однак вищі військові власти заявили ся с. р. проти реколекцій, іменно з тої причини, що в літі м. р. заострало ся питанє о поєдинках, а науки на реколекціях могли би лише роз'ярити розгорячені уми.

— **Віденський «Monitor» перед судом.** У Відні розпочав ся процес о обиду чести, в яким звиншій писатель Герман Бар і директор «Deut. Volkstheat-ру» Букович, обжаловують редактора Кравца, що він допустив ся злочину очернення, поміщуючи в «Fackel» ложну статю про відносини між обома обжаловуючими.

— **Конфіскація.** Вищий суд краввий у Львові зарядив конфіскацію 425 карток «з видами» в наслідок їх порнографічних ілюстрацій. Картки сї продавано доси в торгівлях у Львові і шире тим лише деморалізацію.

— **Борба з вовками.** Недалеко Ясс в Румунії, коло магазинів муніциї, звели волки кроваву борбу з чередою вовків. Два воьки, що стерегли магазину, відійшли на хвилю до ліса, аби набрати сухого галузя. Коли они були в гущавині, напали на них воьки. Оба воьки бороли ся хоробро, поки не наспіла поміч шістьох иньших воьків, що стерегли магазину. Настала страшна борба; з ліса прибувало чим раз більше воьків. Борба була би скінчила ся побідою розлючених звіврів, якби не надійшов був знатнійший відділ війська, який привагідно переходив попри магазин. Черета воьків, здєсяткована, утікла до ліса, лишаючи 30 своїх товаришів убитих або тяжко ранених. З воьків три погибли у бою, а прочі вийшли ціло.

— **Роковини уродин Вешінгтона,** героя-освободителя, обходили вчера Американці великим, загальним сьвятом в цілих Сполучених Державах.

— **В погоні за поїздом.** В наслідок занедбаня служби урядник полудневої залїзниці Шпанбауер утратив жите. Шпанбауер приїхав з поїздом до Найштаду, але з кимсь заговорив ся і не успів прийти на час, коли поїзд мав дальше їхати. Машиніст пождав хвилю, але коли урядника не було, виїхав з двірця. Аж по якимсь часі пізнав Шпанбауер, що допустив ся провини і наняв фіякер, щоби дїгнати поїзд на найближшій стаций. Дорога вела попри залїзничий шлях; та на нещастє якийсь будник задержав фіякера з урядником. Ся хвиля була громовим ударом для Шпанбауера. Він підїє ся з сидженя, щоби зганьбити будника, але в тій хвилі упав на землю ражений апоплексією.

— **Божевільний марнотратник.** В Аббаці відбула ся сими днями сцена, яка викликала велике диво межи гостями, що проходили в сїй по тамошнім корзі. Якийсь Віденець, довголітній гість в Аббаці, приступив до людий, що

там ходили і завізував їх голосно, щоби они ішли з ним подивити ся на — китайських боксерів, бо він китайський цісар. Річ була ясна, що той чоловік, звисний у Відні банкір, зійшов з розуму. Коли его зревідовано, показало ся, що в кожній кишені мав гроші: тисячки, сотки, десятки зміняті і скручені в кульку як би який небудь папір. Крім того мав при собі золоті і срібні гроші. Тим, що були коло него, розповідав він що хвиля, що він якомусь кельнерови, котрий ему послугував, дав тисяч ринських напивного. Показало ся опісля, що той банкір роздав в останніх днях яких 90.000 до 120.000 К. Здає ся, що він коли ще був у Відні, так розкидав грошми. Коли зрана виходив з дому, набирив гроший до кожної кишені, а коли опісля вертав з проходу, то вже гроший не було. Родина божевільного марнотратника заізно довідала ся о тім і віддала его тепер до дому божевільних.

— У нас інакше. Англійська праса з цілою силою ударила в остатних часах на нездорові наслідки куреня. В своїх доказах звертає она увагу на північну Америку і каже їй наслідувати. У нас часто лучає ся, що діти нивше 16 літ позволяють собі публично курити цигарети. В Америці такого курця сейчас арештує поліціянт і не випустять его, поки не відсидить приписаної кари. Таке строге приміцзоване кари має свої хосенні наслідки, бо між дозрілими людьми не лучає ся тільки нервових і жолудкових недуг як в Англії. — А у нас є інакше, бо богато гірше як в Англії, бо часто курить ся лише для задуреня голоду — що очевидно тим шкідливіше ділає на організм.

— Дрібні вісти. Цісар даровав 26 в'язням рещту кари. В тім числі припадає 2 на карне заведење у Львові, а по однім на в'язниці в Станиславові і Висничі. — Зелізничий рух привернено на шляху Борки великі-Грималів. — Заряд міста Дрогобича робить приготавана до нових виборів до ради громадської, які мають ся відбуті незабаром. — Wiener Ztg. доносить, що міністер просвіти переніє проф. рускої гімназії у Львові д-ра Омеляна Калитовського до гімназії Франц Йосифа в Тернополи. — В Бібрці почав виходити місячник п. з. «Просвіта Бобрєцка». Видає і за редакцію відповідає Лев Левичкий. — В Чернівцях відбув ся з'їзд буковинських повітових лікарів під проводом кравчого референта санітарного, д-ра Ключенка. — Міністер торговлі затвердив вибір п. Якова Пінес-Поратинського на председателя, а п. Кароля Шаєра на заст. председателя львівської торговельної палати.

— Гумористичний кутик.

Шарада.

Найбільший ворог християнства
Імя, гидке і кровю й димом,
Воплощенє гріха тиранства,
Що самовласти стає сином —
Се перший з другим нагадає.

А перший з третім склад — безкрає
Як сьвіт, що в безковечність гине
Шатро, де сьвітлич безліч сяє,
Як цьвіт блаватний гарне, сине
Богів помешканє просторе.

А разом всьо — із себе творить
Землі пан, найкрасше створіння,
Коли не зна', що втіха, горе,

Коли без ціли, без хотіння
Живе на сьвітї, склавши руки.

Та як те слово не без муки
На відворот возьмеш складами —
То припімнеш собі з науки,
Що вни були колись панами
І шляхтою; тепер титули
За гроші вже жиди набули.

(Розвязка в слїдуючім числі).

Телеграми.

Відень, 23. лютого. Засіданє парламенту почало ся перед 12. годиною. По отвореню палати президент заявив, що пос. Айзенкольт і тов. цофлули внесену ними інтерпеляцію, бо она грішить неморальностю і антирелігійністю. Против сего запротестували Шенерериянці і зажадали відчитавя брошури Альфонса Лігюорі, з якої переклад має містити в собі інтерпеляция. Президент зарядив тайне засіданє, дуже бурливе; здаєсь, що по замкненю тайного засіданя замкнуть і явне.

Відень, 23. лютого. «N. Wiener Tagblatt» доносить, що цісар утворить нові кляси ордерів Франца Йсєвфа і Леопольда.

Барлин, 23. лютого. З Кронберга надійшли сюда вісти, що мати цісаря Вільгельма, а сестра англійського короля Едварда, цісарєва-вдова Фридерихова находить ся в безнадійнім стані.

Берлин, 23. лютого. «Nordd. Allg. Ztg.» пише, що цісаря' могли глибоко вразити напади одной часті праси з причини приїзду короля Едварда VII. до Німеччини, бо сей приїзд має чисто фамілійну ціху, а жадного політичного значія, як се намагавсь представити опозиційна праса.

Гельсінґфорс, 23. лютого. Як «Фінляндская газета» доносить, відбув ся там дня 18. с. м. ряд мавіфестаций з причини виданя царского маніфесту до фінляндского сенату.

Льондон, 23. лютого. В палаті громад підсекретар стану заперечив верзію, немов то цісар Вільгельм жертвував своє посередництво в трансальській справі. На се залаяв пос. Редмонт, що цісар Вільгельм є відвічальним за війну в полудневій Африці, бо своєю звісною депешою до Крігера заохочував Боєрів до витревалости в борбі.

Берлин, 23. лютого. Бюро Вольфа доносить з Пекіна, що гр. Вальдерзе відрочив намірену експедицію тому, що китайське правительство згодило ся на услівя держав.

Пекін, 23. лютого. Кн. Чин' і Лігунчан одержали порученє з двора, завідомити послів держав, що видано едикт покараня китайських достойників. Після сего едикту Тунґфузіяна здеградують, кн. Туана і Ляна проженуть на вигнанє, три виспі достойники мають сповнити самоубійство, а три згинуть під топором ката.

Дешевим і гарним дарунком

при всяких нагодах,
яко гарна прикраса комнат є

Картини: Верещагіна, Шевченко в домініні і Сластьона, Шевченкова могила.

Можна дістати через адміністрацію „Руслана“ з пересилкою за 1 кор. 60 сот.

COLOSSEUM Ernesta Thorna,

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна.

Програма від 16. до 28. лютого 1901.

При співучасті військової музики 80 п. н.

1. Увертура.
2. The American Troubadours, секстет муринів.
3. Victoria Belling, жонґлерка.
4. Trio Streitmann, вокальний терпет.
5. Fleury-Trlo, вітрові дансери. (Павза).
6. Орхестра.
7. Josef Modl, гуморист театру Ронахера у Відні.
8. Victoria Belling яко трансформаційна дансерка.
9. Miss Helena і Emilon, воздушний акт.
10. Risa Nordström, субретка.
11. Horly's-Trio, вокально-музикальний трансформаційний акт. — Початок о 8. год. вечером.

Що дня велике представленє. В неділю сьвята два представленя. Що п'ятниці High Life представленє. Білети вчаснійше можна замовляти і набути в конторі Пльона, при ул. Кароля Людвика у Львові.

Colosseum огріте 12. газowymi печами.

Товариство взаїмного кредиту

„Дністер“

стоваришенє зарєєстрованє з обмеженою порукою

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просвіти»)

приймає вкладки до опроцентования на 4%. Позички уділяють ся членам за сплатою 5 1/2% і 1% додатку на кошти адміністрації, почавши від 200 корон і висше, до половини вартости гіпотек на силату в ратах до 10 літ.

Позички над 500 корон мусять бути інтабульовані, а до 500 кор., або інтабульовані, або з порукою 2 ручителів відповідних.

Сьвященики не посідаючи гіпотек мусять крім поруки 2 ручителів предложити полїсу житеву; обезпечитись на житє треба тільки через «Дністер» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові.

Удїл членський виносить 50 кор. вписове 2 кор.

Членом бути може тільки член обезпечений в «Дністрі».

З дием 31. грудня 1900 стан:

число членів	1857
фонд резервовий	6319 кор. 46 сот
вплачені уділи	73087 " — "
вкладки щадничі	806803 " — "
уділені позички	763737 " — "
касовий оборот в 1900 році	2424157 " — "

Інформації до позичок уділяє Дирекция листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень «Дністер»

Хто ще не читав

ФРАНЦА МЕШКА:

Драма на селі

ціна 70 сот.

і того самого автора:

НАГУЛА

ціна 30 сот.

оповіданя з життя Словінців в перекладі І. Кузіва

нехай як найскорше замовить сі дві книжочки в Наук. Товар. ім. Шевченка, ул. Чарнецкого 26, або в Ставропигійській Книгарни ул. Руска у Львові.

В К А Н А Д У

як і до всіх других заморських земель переправляє
НАЙДЕШЕВШЕ
повсюди знайома фірма:

B. KARLSBERG
HAMBURG, Brandstwiete 36.

Поки хто шифкарту купить, нехай зрівнає мої ціни з цінами агентів корабельних.

8—10